

Rosie Walsh

die

...dat jij mijn man was

ene

dag

XANDER

ROMAN

1

Thailand, september 2010

Ze kwamen hem halen toen het al diep in de nacht was. Zee en lucht vormden één zwart vlak, enkel doorbroken door het licht van een inktvisboot ver weg.

Over de zachte reggaemuziek achter de bar heen hoorden we het futloze instorten van kleine golfjes, uitgeput na de storm. De lucht hing nog vol met de geur van zilt zeewier, vlees gekookt in galanga en chili. Het voelde alsof we de enige mensen in Thailand waren; hij, ik en ons handjevol geïmproviseerde bruiloftsgasten. Verderop aan het strand lag een wellnessoord, maar daar waren de lichten al uren uit.

Kort voordat ze hem kwamen halen, begon iemand *'Something About the Way You Look Tonight'* te draaien, en hoewel we beiden niet echt van dat nummer hielden, we kenden de tekst niet eens, wisten we dat dit het moment was voor onze eerste dans. We liepen de houten trappen af, het strand op, en wiegden langzaam heen en weer, als het stel op die foto die bij mij aan de muur hing op de universiteit. Johan en ik, een strand vol regenplassen, Kulap en Than die paraplu's boven ons hoofd hielden ook al was de storm allang voorbij.

In de jaren daarna heb ik vaak aan die storm gedacht. Hoe zou het zijn gegaan als die niet was gekomen; als we eerder op de dag waren getrouwd, zoals we van plan waren? Zouden we dan misschien naar het dichtstbijzijnde stadje zijn gereden om bij zons-
ondergang iets te gaan drinken? Naar een afgelegen strand zijn

gegaan voor een avondduik? Wat als ze hem waren komen zoeken, niemand hadden gevonden en het toen hadden opgegeven? Misschien waren we er een paar dagen later in geslaagd de boot terug naar het vasteland te nemen. Misschien waren we veilig teruggekeerd naar Bangkok, of zelfs naar huis, naar Europa.

Misschien was ik begonnen als arts-assistent chirurgie, met Johan Kullberg, mijn man, naast me in bed wanneer ik voor zonsopkomst opstond om naar het ziekenhuis te gaan. Alhoewel, wie weet waren we tegen de tijd dat ik dertig was al gescheiden. Maar ik denk dat we nog steeds samen zouden zijn.

We hadden overal ter wereld kunnen wonen: Singapore, Dubrovnik, Boston. De wereld lag voor ons open met onze carrières; niets was uitgesloten. Kinderen? Geen kinderen? Het had alle kanten op kunnen gaan. Waar ik echter zeker van ben, is dat we gelukkig zouden zijn geweest, ook al waren we gewoon doorgegaan zoals we begonnen waren: twee mensen in dat lieve kleine appartementje in Londen.

Een van ons had vroeg kunnen overlijden, natuurlijk, al denk ik daar niet graag aan. Maar hoe zouden onze levens er nu uitzien als die storm niet was gekomen, als we die avond niet op het strand waren geweest? Wie zou hij dan voor mij zijn?

Maar de storm kwam, en we trouwden uren later dan gepland. We dronken Singha, cocktails en een twijfelachtig goedje uit de heupfles van een backpacker. We dansten, we kusten, en elke keer dat we dat deden, glimlachte ik in zijn glimlachende mond, omdat ik zoveel van hem hield. Ik voel nog steeds, als een herinnering in mijn lichaam, hoe stevig hij aanvoelde onder mijn handen. De breedte van zijn rug.

Zijn outfit was een kaki gestreept T-shirt, ik droeg een jurkje dat ik voor een paar baht op de nachtmarkt had gekocht. Iemand had een bloemenkrans om de hals van een zwerfhond gehangen.

Elton John hield op met spelen, maar wij bleven dansen, dicht tegen elkaar aan: twee rijpe, jonge vruchten. We bewogen langzaam,

zijn handen warm op mijn lichaam, en ik had op dat moment, om acht uur 's avonds, met alle liefde ons trouwfeest kunnen verlaten om alleen met hem te zijn. Maar ik bleef en danste, omdat ik dat óók wilde, en die laatste paar minuten waren prachtig.

Tot ons huwelijksfeest plotseling wemelde van gewapende mannen, fel wit licht, harde zwarte schaduwen. Onbekende geluiden, lichamen in beweging, geschreeuw.

Armen die werden vastgegrepen. Nog meer geschreeuw.

Hij die werd gegrepen, ruw.

Gekrijs – ik – *'Stop, stop, iemand, help ons! Laat ons met rust, we zijn gewoon toeristen!'*

Nog meer geschreeuw, toen ik begon te beseffen dat het juist om déze toerist ging, deze man die net met mij op het strand was getrouwd. Hij was degene voor wie ze gekomen waren.

Eén dom en hoopvol moment probeerde ik hem nog te beschermen door tussen hem en al die pistolen te gaan staan. *'Stop! Doe dit niet! Stop!'*

Als iemand al begreep wat ik zei, liet die het niet merken of zich ervan weerhouden door te gaan met wat ze deden. Een van hen richtte zelfs een pistool op mij en schreeuwde iets onverstaanbaars. Toen hoorde ik Johan gillen dat ik moest bukken, dat ik weg moest, uit de gevarezone.

In mijn herinneringen komen de beelden in flitsen terug. Zijn gezicht, tegen een muur gedrukt terwijl gewapende mannen hem vasthielden. Het dichtslaan van de busdeuren toen ze hem uit ons leven roofden, uit onze toekomst. Hoe snel ik daarna achter de colonne aan rende, tot aan de hoofdweg, waar een man in een felverlichte kiosk stukjes gegrilde kip op stokjes verkocht. Een spookachtige werkelijkheid: auto's die voorbij zoefden, een rotte berg kokosnoten, twee buffels vastgebonden aan een paal in een schraal veld. Mijn geschreeuw overstemd door het getoeter van een brommer en het slaperige gekwaak van een pad in het ziedende struikgewas. Vrolijke muziek uit de kipkiosk.

En toen het onmogelijke: hij was weg, en ik stond alleen op een weg op een Thais eiland, een kersverse bruid van zevenentwintig.

Ik denk nog vaak aan die ene inktvisboot. Hoe hij geluidloos langs de horizon gleed die nacht, daar waar zwart in zwart overging.

Niet lang nadat ik Thailand had verlaten, slapeloos van verdriet en schok, googelde ik *'inktvissersboten'*. Op internet staan prachtige foto's. Die felle lichten die we vanaf de kust zagen, blijken eigenlijk groen te zijn: ze schijnen recht het water in om plankton aan te trekken, dat op zijn beurt de inktvissen lokt. Maar er zijn zóveel van die boten, zóveel lichten, dat je ze 's nachts zelfs vanuit de ruimte kunt zien. Jadegroene schitterwolken in de zwarte handen van de Andamanse Zee; een verleidelijke begroeting voor al het buitenaardse dat langs de rand van ons zonnestelsel glijdt.

Dat was wat ik deed toen ik terug was in ons flatje in Londen, 's nachts alleen, terwijl het zich bleef afspelen in mijn hoofd: de mitrailleurs, de pad, het verraad van alles wat hij me had beloofd. Dan stapte ik uit bed, ging aan de keukentafel zitten, terwijl Londen zachtjes mompelde op de achtergrond, en keek ik naar die lichtclusters, gefotografeerd vanuit de ruimte.

Heel even kon ik dan mijn woede en mijn verlies dempen en gewoon aan hem denken. Me herinneren hoe het voelde om zijn vrouw te zijn. Alleen die paar uur, voor hij werd meegenomen. Voor ik ontdekte wie hij werkelijk was.

2

Nu: Devon, december 2022

Bijna elke avond om tien uur stap ik even naar buiten, precies op het moment dat ik eigenlijk het licht uit zou moeten doen. Maar ik lig nooit om tien uur in bed, en wel hierom: deze diepe teugheidslucht. Deze wilde ruimte onder de sterren, het rieten dak dat boven me kraakt, vleermuizen die als dolle kogels door de lucht zigzaggen en uilen die roepen in het donker. Dit moment is van mij.

Nadat Robin en ik de tweeling in bed hebben gelegd, negeer ik alle waarschuwingen die ik vroeger aan mijn patiënten gaf over het googelen van aandoeningen – of, erger nog, die van hun kinderen – en zoek ik naar recente onderzoeken over chronische longziekten. De arts in mij keurt dat soort gedrag af, maar mijn telefoon staat niet langer vol met klinische contacten en bovendien ben ik in de eerste plaats ouder.

Ik heb ook berichtjes gestuurd naar mijn zus, die in Colorado woont. Ik heb haar foto's gestuurd van het kerstspel van vanavond: Raffy verkleet als een rolletje Rolo en Maeve als een 'topturnster'. Maya stuurde me op haar beurt foto's van haar hond die een blok gerookte tofu opat, iets wat we allebei verontrustend vonden. Maar onvermijdelijk kwam daarna onze vader ter sprake. Zijn partner Nicola en ik hebben, uiteindelijk, geaccepteerd dat hij nu echt naar een zorginstelling moet. Niemand van ons kan de voortdurende onrust nog aan; mijn lichaam schiet al in vechtofvluchtstand zodra mijn telefoon gaat, en mijn ooit zo rustige

stiefmoeder kan niet meer slapen uit angst dat hij 's nachts het veld in dwaalt.

Maya komt met kerst naar Engeland om te helpen met de verhuizing, wat een enorme opluchting is. Nicola en ik houden deze situatie nu al drie jaar vol; het wordt alleen maar erger, nooit beter. We zijn allebei uitgeput, vooral Nicola. We hebben een pauze nodig.

En dus, hoe blij ik ook ben dat ik mijn zus weer zie, stroomt er een verdriet door haar aanstaande reis. Geen van ons is er klaar voor dat dit gebeurt. Papa was, met al zijn gebreken, altijd degene op wie je kon bouwen. Hij was het thuis waar we naar terugkeerden.

De lucht is helder na een dag vol regen en mist, de maan dik en bol boven de heide. Bij Buckland Beacon kan ik langs de helling donkere plukken varens en gaspeldoorn onderscheiden en een paar door de wind geteisterde oude meidoorns steken zwart af tegen de inktzwarte hemel. De zeelucht hing de hele dag als gordijnen om ons huis, maar nu ze is opgetrokken, draagt de wind al mijn lievelingsgeuren met zich mee: nat mos, vochtig turf, en de zachte kruidigheid van houtrook uit het huis van onze burens, achter de heuvel.

Raffy redt zich wel; hij is sterk, mijn kleine jongen. Er is geen reden waarom hij zijn longziekte niet te boven zou komen met de tijd. En op de momenten dat ik kan schakelen van dochter naar arts, kan ik aanvaarden dat mijn vader recht heeft op veiligheid.

Binnenkort is hij in de handen van bekwame, goed opgeleide zorgverleners, en dat is, hoezeer mijn hart ook pijn doet, precies wat hij nodig heeft.

Ik leun tegen de koude stenen van onze veranda en herhaal de woorden terwijl mijn zenuwstelsel tot rust komt. *Hij verdient het om veilig te zijn. Bekwame, goed opgeleide professionals. Wat hij nodig heeft.*

Boven de smalle beek die onze tuin in tweeën snijdt, scheren vlermuizen heen en weer. Een zacht vierkant van licht uit Robins werkkamer ligt stil op het gras naast het huis, vlak bij ons kleine vakantiehuisje, de *Pig Shed*. We hebben op dit moment gasten uit Londen. Ze hebben een foto gemaakt van het bordje op de deur van de *Pig Shed* en het op Instagram gezet. Hun onderschrift luidde: *'Het ECHTE platteland.'*

Mensen vragen vaak: *Wat heeft jullie hierheen gebracht?* De meesten zijn gewoon nieuwsgierig, maar sommigen zien ons als buitenstaanders uit Londen. We zijn allebei geen echte Londenaren, maar ik ben opgehouden dat uit te leggen; er luistert toch niemand.

'Ik ben hier opgegroeid,' zeg ik meestal. En dat is waar: vanuit mijn slaapkamerraam kon je de oude rug van Hameldown zien, als je een beetje schuin naar buiten hing. Maar toen ik hier vertrok om geneeskunde te gaan studeren, had ik nooit gedacht dat ik zou terugkeren. Ik verlangde naar de rijkdom en de intense ervaring van het stadsleven.

In de jaren die volgden werkte ik in Londen, Manchester, Johannesburg, Newcastle; een fellowship in Chicago lag in het verschiet. Ik werkte op traumacentra in grote steden en ik bloeide daar helemaal op.

Tot ik mijn tweeling drie maanden te vroeg ter wereld bracht, zes maanden doorbracht op de intensive care, en ophield met bloeien.

Ik sleepte me nog bijna twee jaar voort in Londen voordat ik toegaf aan de waarheid: dat ik terug moest naar hier. Naar dit anderwereldse land van grootse seizoenen en eindeloze luchten. Naar de helende rust van de heide, met haar oeroude paadjes, met mos bedekte keien, en dat licht dat in trillende platen door de wolken breekt; rozenrood, koper, goud.

En dus keerden we terug. Naar het ECHTE platteland.

Als ik binnenkom is Robin een tweedehands cameralens aan

het uitpakken. Naast het pakje ligt zijn laptop, met op het beeldscherm de website van het ruimtestation van NASA. Aan de andere kant staat een grote Pyrex-schotel met macaroni en kaas van het avondeten, hard en koud. Er steekt een vork in. Mijn man is een onvervalste liefhebber van comfort food. Zijn telefoon staat vol recepten voor jachtschotel en jam roly-poly, en hij lacht luid om de zorgvuldig gezonde lunchpakketjes die ik tegenwoordig voor mezelf maak, terwijl hij vissticks op brood eet.

‘Carrie! Kijk dit,’ zegt hij, terwijl hij de lens eerbiedig vasthoudt. ‘Is hij niet prachtig?’

Ik loop ernaartoe om hem op te pakken. ‘Oh ja. Echt prachtig.’

Ik heb geen flauw idee of hij echt prachtig is, of hoe hij überhaupt nog een lens nodig kan hebben, maar astronomie is een niet onderhandelbaar deel van hem en ik ben opgehouden de frequentie en omvang van zijn aankopen in twijfel te trekken. Hij heeft me beloofd dat hij maar één belachelijk dure telescoop nodig zal hebben, die de helft van onze al kleine logeerkamer in beslag neemt, en zolang hij zich daaraan houdt, kan ik leven met de camera’s, lenzen en al die lieve gepensioneerde mensen met wie hij praat over supernova’s en exoplaneten.

Hij steekt een arm uit en trekt me naast zich neer. ‘Hallo,’ zegt hij.

Deze lieve man. Ik leun schuin tegen zijn oksel, genietend van zijn vermoeide, zanderige geur, het rustige ritme van zijn hart dat door zijn trui klopt. Zijn ribben kraken als hij lang en stil geeuwt.

Sinds ik mijn carrière opgaf heeft Robin ons in z’n eentje onderhouden, vaak met bikkelharte werktijden. Hem aanmoedigen in zijn ene hobby voelt als het minste wat ik kan doen.

‘Hij voelt lekker zwaar aan,’ zeg ik, terwijl ik de lens van hand tot hand beweeg. ‘Ik vind hem fijn.’

Dat lijkt hem te plezieren. ‘Het ruimtestation is morgenavond zichtbaar,’ zegt hij en hij knikt naar zijn laptop. ‘Als het weer

meewerkt. Ik keek er vanmorgen al met Maeve naar en ze was er echt in geïnteresseerd, ik zou het graag aan hen laten zien. Het wordt dan wel een late bedtijd, maar we kunnen warme chocolademelk drinken op het veld. Wat denk jij?’

‘Dat zou heerlijk zijn. Al hangt het af van hoe het met Raffy gaat.’

Robins gezicht betreft. ‘Ons arm, boos rolletje Rolo’s. Wanneer heb je hem voor het laatst gecontroleerd?’

Ik kijk op mijn horloge. ‘Eenentwintig minuten geleden. Hij gaat prima.’

We hadden Raffy en Maeve na school mee naar huis genomen voor het avondeten, maar reden daarna terug voor hun kerstspel om vijf uur.

‘Het is midden in de nacht!’ zuchtte Maeve terwijl onze koplampen door de dikke duisternis van de heide sneden. Ze kon het bijna niet geloven. ‘Ik wed dat verder iedereen slaapt.’ Ze was teleurgesteld en best wel boos toen we terugkwamen in het stadje en de winkels nog open waren.

Het kerstspel was een beetje ongebruikelijk. Mevrouw Redmond had de kinderen hun eigen kostuums laten ontwerpen, en ze hadden een ‘heel grappig’ plan bedacht om zich als snoep en chocolade te verkleden. Behalve Maeve, die ik als professionele turnster moest aankleden, met strak naar achter gekamd haar en een glinsterend turnpakje. Zichtbaar zenuwachtig keerde ze terug naar haar standaard showgedrag en maakte twee radslagen en een flikflak onderweg naar het kindje Jezus – ze was een van de Wijzen – en schopte een schaap uit de weg. De moeder van het schaap sloeg ons opzettelijk over bij het uitdelen van de pasteitjes.

Toch reden we goedgehumeurd naar huis terwijl we *Little Donkey* door open ramen blèrden en de pony’s langs de weg graasden, maar toen we bij Cold East Cross uit de auto stapten om naar het schitterende sterrenvuur boven ons te kijken, merkte ik dat Raffy piepte bij het ademen. Daarna werd alles een stuk

minder vrolijk. Hij vecht al de hele week tegen een verkoudheid. Toen we thuiskwamen wilde hij zijn salbutamol niet nemen en kreeg hij een complete meltdown. Zijn ademhaling ging snel achteruit. Robin, de *good cop*, moest de boel sussen met alle omkoop-trucjes die je officieel níét mag gebruiken, terwijl mama – *bad cop* én dokter – erbij hing met inhaler en voorzetkamer en de kinderafdeling in Torbay belde. Maeve, die inmiddels over haar eigen, veel lichtere, longproblemen heen is, ging gewoon door met turnen, alsof er niets aan de hand was. Ze heeft dit inmiddels vaak genoeg gezien om te weten dat ingrijpen weinig zin heeft. Maar toen we Raffy mee naar de badkamer namen om stoom op te bouwen, was haar beperkte zesjarige geduld op. Ze begon Raffy toe te schreeuwen dat hij moest stoppen met ‘stom doen’, en toen hij maar bleef huilen stormde ze de badkamer binnen met haar enorme knuffelhond. Ze sloeg op zijn Rolo-pak en riep: ‘Stop! STOP!’, totdat Robin haar moest optillen en de kamer uit dragen.

Het arme Rolo-kostuum, een kartonnen koker die we zondag om middernacht hadden beschilderd, raakte flink ingedeukt en Raffy ging boos en héél verdrietig naar bed. Sinds hij slaapt ben ik elk uur boven geweest om zijn zuurstofwaardes te controleren, en ik zal hem de hele nacht salbutamol geven. Hij doet het goed – het was een lichte aanval en de dienstdoende kinderarts maakte zich niet al te veel zorgen – maar ik blijf hem de hele nacht checken, omdat ik zijn moeder ben en ik niet anders kan.

‘Hij komt er wel weer bovenop,’ zegt Robin zacht. ‘We horen morgen wel wat het ziekenhuis zegt. Maar dit is lang niet zo erg als het eerder is geweest. Gewoon een dipje.’

Hij heeft gelijk, al wil ik hem het liefst tegenspreken. Ik houd er niet van als Robin zich minder zorgen maakt om de kinderen dan ik, wat altijd het geval is.

‘Carrie,’ zegt hij, na een korte stilte. ‘Heb je vanavond eigenlijk wel iets gegeten?’

‘Ik heb eerder gegeten.’ Ik sta op en loop naar het vuur. ‘Met de kinderen.’

‘Weet je dat zeker? Ik heb je alleen maar heen en weer zien rennen om die kostuums af te krijgen.’

Ik glimlach; betrapt. ‘Goed dan. Ik zal wat eten.’

Ik pook in het vuur terwijl Robin een vierkant stuk verharde macaroni probeert los te wrikken. ‘Goed zo,’ zegt hij.

‘Je bent een fascist.’

‘Vertel me hoe je dag was,’ antwoordt hij, terwijl hij zonder commentaar toekijkt hoe ik in het smeulende hout por zonder dat de vlammen ook maar iets doen. Tot voor kort was het vuur zijn terrein, maar ik probeer dat te veranderen. Ik probeer veel dingen te veranderen.

‘En je vader? Alles goed?’ vraagt Robin.

Ik trek mijn telefoon uit mijn broekzak om te checken. Ik heb hem tegenwoordig nooit meer op stil, maar toch ben ik voortdurend bang dat ik een SOS van Nicola heb gemist. Gelukkig is er niets.

‘Hij was vandaag vrij rustig, godzijdank. Maar ik heb wél nieuws.’ Ik sluit het deurtje van de houtkachel en ga op mijn hielen zitten. ‘Ik ga weer aan het werk, het is rond.’

Het is de eerste keer dat ik die woorden hardop zeg. Ze voelen vreemd, vol belofte. ‘Ik word weer chirurg!’

Robin staart me aan. ‘Ze hebben je groen licht gegeven?’

Ik knik, stralend als Raff vanavond in zijn Rolo-pak. ‘Ze zeiden dat mijn beoordeling heel goed ging en ze hebben net mijn bevoegdheid om te praktiseren bevestigd. Ik moet zes maanden re-integreren onder supervisie, dan nog eens zes maanden in mijn specialisme, en daarna bepalen ze op welk niveau ik terugkom. Ik hoop op ten minste basisarts, maar zelfs als ik weer als ANIOS moet beginnen maakt het me niet uit, ik bedoel...’

‘Carrie.’ Robin grinnikt. ‘Normale taal, alsjeblieft.’

‘Sorry!’ Ik sta bijna te stuiteren. ‘Maar het beste nieuws is dat

een van mijn oude mentoren vorig jaar is aangetrokken om in Plymouth een gespecialiseerd hepato-biliair team op te zetten. Hij zegt dat hij er open voor staat mij op een dag terug te nemen, en, en... ik vóél het gewoon, Robin, ik vóél het! Dit gaat gebeuren!

Voor even is Robin met stomheid geslagen. Dan staat hij op en omhelst me. 'Dit is niets minder dan spectaculair.'

Het einde van mijn carrière begon eigenlijk op het moment dat ik zwanger werd. Ik voelde me precies drie dagen fantastisch, tot het overgeven begon. Het ging razendsnel bergafwaarts richting hyperemesis. Toen ik acht weken zwanger was, moest Robin drie weken op zakenreis en verloor ik bijna mijn verstand. Ik werd ziek gemeld – een smet op het blazen van elke chirurg, laat staan een zwangere chirurg – en toen ik zelfs geen vocht meer kon binnenhouden, moest ik zes dagen worden opgenomen in het *Chelsea and Westminster*.

Ik haatte Robin omdat hij me had achtergelaten. Ik verachtte hem, vervloekte hem, terwijl hij niets anders had gedaan dan op een al maanden geplande werkreis gaan; en hij onmiddellijk zou zijn teruggekeerd als ik hem had gebeld en had verteld wat er aan de hand was.

Natuurlijk vergaf ik het hem toen hij thuiskwam, want er viel niets te vergeven, en de arme man week geen seconde van mijn zijde tot ik me rond zeventien weken weer iets beter begon te voelen. Hij ging zelfs zo ver dat hij een vakantie boekte aan het eind van mijn tweede trimester, aangezien we allebei verwachtten dat ik me tegen die tijd goed zou voelen.

Maar toen werden onze baby's drie maanden te vroeg geboren, en ben ik nooit meer op reis geweest.

Ik bracht honderdtweeënzeventig dagen door in het Chelsea and Westminster ziekenhuis met mijn kleine motjes, geveld door het besef dat mijn lichaam deze twee hulpeloze wezentjes had afgestoten door de afgrijselijke angsten van het leven op de NICU. Mijn dagen draaiden om beademingsapparaten, endotracheale

zuigingen, piepende infuuspompen; het zien van mijn moedermelk die door plastic slangetjes liep, de paarse adertjes in Raffy's en Maeves piepkleine handjes. Ik was totaal losgezongen van de buitenwereld.

Mijn baby's overleefden het wonderbaarlijk goed, maar mijn zelfvertrouwen niet. Toen het moment daar was om terug te keren naar mijn werk, merkte ik dat ik mijn kinderen niet kon toevertrouwen aan de gastouder die ik zo zorgvuldig had uitgezocht. Wat als Raffy door een luchtweginfectie ineens snel achteruitging? Zou zij het op tijd zien? Wat als ze zo iemand was die me 'niet lastig wilde vallen' tijdens mijn werk?

Ik had het gered doordat de tweeling de hele dag, elke dag, bij me was, maar mijn angst om hen bij iemand anders achter te laten was niet te managen. En ik kon ook de dagelijkse stroom van leven-en-doodbeslissingen op mijn werk niet meer aan; de slopende uren, het gebrek aan ademruimte, de oproepdiensten. Dus zei ik tegen Robin dat ik niet meer terug wilde.

Robin aarzelde geen seconde. Hij verzilverde het geld dat hij had geërfd toen hij twintig was, toen zijn ouders omkwamen bij een verkeersongeluk. Tot dan toe was het onaantastbaar geweest – zijn pensioen, zijn zekerheid, zorgvuldig beheerd in een investeringsportefeuille – maar hij zette alles op onze gezamenlijke spaarrekening zodat ik fulltime voor de kinderen kon zorgen.

Ik schreef naar de London Deanery en Imperial College om te zeggen dat ik klaar was met de chirurgie. Er kwamen paniekerige aanbiedingen met 'bewezen re-integratieprogramma's' en 'vertrouwelijke crisisbegeleiding', maar ik wees alles af en schreef me uit bij de General Medical Council. Het kost jaren van werk en opoffering om chirurg te worden, maar blijkbaar slechts een paar uur om ermee te stoppen. Ik werd fulltime moeder en keek niet meer om.

Tot zes maanden geleden, toen Robin plotseling – schokkend plotseling – zijn baan verloor. Meer dan tien jaar had hij gewerkt

voor Andrew Heynes, een man met kolossale rijkdom en, naar wij dachten, lovenswaardige bedoelingen. Maar toen werd Andrew, tot onze ontzetting, onderzocht wegens fraude en de meeste van zijn activiteiten, zelfs de liefdadige, werden tijdelijk stilgelegd. Robins ontslag was een van de vele die daarop volgden. We gingen er allebei van uit dat hij snel een nieuwe baan zou vinden, maar het duurde lang. Blijkbaar is het landschap het afgelopen decennium sterk veranderd en zijn mensen minder geneigd om hun geld weg te geven. Robin rekende eindeloos. We hadden zijn erfenis natuurlijk nog, maar die zou niet eeuwig meegaan.

Robin sliep niet meer en ik ook niet. Op de een of andere manier had ik me de afgelopen jaren, zonder het te merken, gewoon omgedraaid als een zacht dier en mijn man alles laten dragen. Ons allemaal laten dragen. Ik had geen idee waar Carrie Cole gebleven was, waarom ik haar had laten afbrokkelen zonder weerstand. Ik moest weer geld gaan verdienen.

Een huishouden runnen was voor veel andere vrouwen genoeg; briljante vrouwen met scherpe geesten en belangrijke carrières voordat ze kinderen kregen. Maar ik vroeg me vaak af, terwijl ik de wc's in de Pig Shed stond te schrobben, of ik misschien gewoon anders in elkaar zat. Mijn eigen moeder was in elk geval niet gebouwd voor ouderschap of huishouden. Toen ik elf weken oud was, was ze alweer aan het campagnevoeren en ze had nergens schuldgevoel over. Ze deed wat zij moest doen en was daar gelukkiger door.

Toen het idee om weer te gaan werken eenmaal in mijn hoofd was geslopen, werd het mijn enige focus. Ik deed het niet omdat het moest – juist in die periode vond Robin eindelijk een nieuwe baan – maar omdat ik het wilde. De dag dat ik de GMC belde om me opnieuw als arts te laten registreren, voelde als een wedergeboorte.

Nu, net als toen, steunt Robin mijn plannen volledig, maar ik weet dat de snelheid van alles hem overweldigt. Vooral door mijn

besluit om volgende maand drie nachten naar Zweden te gaan. Tot voor kort wilde ik de kinderen niet eens één nacht achterlaten.

Ik ontspan en laat Robin me vasthouden. Het is spectaculair, hij heeft gelijk. Hoelang het me ook gaat kosten om niet alleen mijn hoofd maar ook mijn handen weer te trainen, of hoeveel jaren het duurt voordat ik terug ben op het niveau van een ANIOS-6, het niveau waarop ik stopte; het feit dat de NHS me überhaupt weer wil aannemen is al reden genoeg voor een groot feest. Het was allerminst vanzelfsprekend.

‘Ik kreeg vanmiddag trouwens ook een telefoontje van Yanika Hatziz. Ze zei dat ik bij haar mag komen meelopen in Zweden terwijl ik wacht tot mijn heroriëntatie begint! Al moet ik haar eerst ontmoeten voor een soort kruisverhoor als ik in Stockholm ben.’

Ik pak Raffy’s kleine knuffelkonijn, Friday Bunny heet hij, omdat we hem op een vrijdag kochten, gooi hem omhoog, vang hem weer en druk hem stevig tegen me aan.

‘Mijn favoriete bron van bacteriën,’ zeg ik, terwijl ik glimlach in Friday Bunny’s lieve, bacillenrijke vacht.

Ik dwing mezelf te gaan zitten en Robin geeft me mijn kom macaroni. Hij zegt: ‘Ik schaam me bijna om toe te geven dat ik hen geloofde toen ze zeiden dat het niet mogelijk was. Dom van mij. Als iemand dit kan, ben jij het.’

‘Ze waren vergeten wat voor goede chirurg ik was.’

Ik probeer zo veel mogelijk op deze manier te praten en te denken. De komende jaren zullen er genoeg mensen zijn die me op elke mogelijke manier willen kleineren terwijl ik me een weg terug knok in mijn carrière. Mijn oude studievriend Dell heeft me al gewaarschuwd dat de zachtere randjes van de NHS als werkgever de chirurgie nog lang niet hebben bereikt.

‘Heb je het je moeder al verteld?’ vraagt Robin.

‘Ik heb haar gebeld. Ze nam niet op. Ik heb een voicemail ingesproken.’

‘En?’

‘Niets.’

‘Klinkt als je moeder.’ Hij knijpt in mijn hand.

‘O, ik denk dat ze wel blij zal zijn. Ze heeft er nooit iets van begrepen dat ik ervoor koos om fulltime thuis te blijven als moeder.’

Robin heeft mijn moeder al te vaak mij en de kinderen zien teleurstellen om nog veel geduld voor haar te hebben, maar hij is respectvol genoeg om zijn mening meestal voor zich te houden.

‘Vertel me meer over die stageplek in Zweden,’ zegt hij. ‘Moet je dan Zweeds spreken?’

‘Dat denk ik wel. Yanika zegt dat iedereen er Engels spreekt, maar geen enkele arts met gezond verstand gebruikt een vreemde taal in een noodgeval. Ik ga een taalapp installeren zodat ik vast kan beginnen met opfrissen.’

‘Juist,’ zegt Robin, minder enthousiast. ‘Klinkt verstandig.’

Hij weet dat ik me al snel nadat ik iets met Johan kreeg had opgegeven voor Zweedse les; dat ik vanaf het begin stomdronken was van verliefdheid. En hoe gelukkig Robin en ik ook zijn, hoeveel jaren er ook voorbij zijn sinds Johan me nog iets deed, ik denk dat het hem toch steekt dat die taal nog steeds ergens in mij zit. Dat er ooit een tijd was dat ik naast Johan lag, wakker, denkend: *Jag älskar dig. Ik hou van je. Ik hou van je.*

Ik neem nog een hap macaroni, als stille herinnering aan Robin dat ik aan zijn kant sta.

Hij pakt zijn telefoon en we googelen Yanika.

Het is meer dan dertien jaar geleden dat ik onder Yanika Hatziz werkte, maar ze is nog altijd de beste mentor die ik ooit heb gehad. We waren destijds allebei geen typische chirurgen – Yanika met haar zware Griekse accent, ik een kwart Maleisisch en te klein om te opereren zonder op een stalen box te staan. Maar: ‘Je mag nooit toestaan dat zulke dingen je tegenhouden,’ zei ze tijdens ons eerste begeleidingsgesprek in het Royal London. ‘Je moet uitmuntend en onbevreesd zijn in alles wat je als chirurg onderneemt, Carrie. Je

krijgt de kracht om iemands leven te redden in slechts een paar uur! Laat niemand, en al helemaal geen man, je ervan weerhouden die taak uit te voeren.’

Helaas voor mij werd Yanika vlak voor het einde van mijn basisopleiding weggekaapt; weggelokt naar Zweden door een prestigieus universitair ziekenhuis. Ze is daar nu directeur van oncologische en acute chirurgie; chirurgen vliegen de hele wereld over om geavanceerde robottechnieken van haar te leren. Wie dat niet kan, hangt aan haar YouTube-kanaal, waar ze video’s plaatst van operatietechnieken die ze letterlijk zelf heeft uitgevonden. Ik heb ze allemaal gekeken, ademloos. Ze is een powerhouse.

‘Is ze niet geweldig?’ zeg ik. Robin zit nog steeds haar biografie te lezen. Ik kijk naar hem, net op tijd om iets anders, iets vreemds, in zijn ogen te zien. ‘O. Wat is er?’

Hij had niet door dat ik keek. Hij wuift me weg. ‘Sorry. Ik ben gewoon...’ Hij zucht. ‘Het is op het moment gewoon veel om te verwerken, Carrie. Zes maanden geleden zei je nog dat je echt gelukkig was als moeder, met het huis en het vakantieverblijf. Maar toen ik ontslagen werd, besloot je bijna van de ene dag op de andere terug te gaan naar de chirurgie, en nu maak je plannen om naar het buitenland te reizen.’ Hij zwaait met zijn telefoon, Yanika’s foto nog steeds op het scherm. ‘Ik weet dat het in jouw hoofd allemaal met honderdtien per uur gaat, maar ik zit nog een stukje achter je. Op zeventig, denk ik. Versnellend naar tachtig. Maar ik heb wellicht nog even tijd nodig om te schakelen.’

‘Natuurlijk,’ zeg ik, en ik leg mijn vork neer. ‘Sorry. Ik snap het.’ Ik buig me naar hem toe en geef een kus op zijn wang.

‘Het is goed. Geweldig zelfs.’ Hij schuift mijn hand in de zijne. ‘Maar ik wil wel iets zeggen: als het op enig moment te veel wordt, wil je me dan beloven dat je een stap terug doet en nog een paar jaar wacht? Ik werk weer. We redden het wel. Ik wil niet dat je jezelf er doorheen perst als je op een dag beseft dat je een fout hebt gemaakt.’

‘Dank je.’ Ik glimlach. ‘Je hebt gelijk; doordouwen is precies wat ik zou doen. Maar, eerlijk: ik wil dit.’

Robin laat dat even bezinken.

‘Ik wil terug, Robin. Ik ben er klaar voor. Echt klaar.’

Hij haalt adem. ‘Dat is fijn om te horen, lieverd. Maar het blijft een feit dat jij me ooit hebt gevraagd om je nooit meer naar de chirurgie terug te laten gaan, mocht je in de toekomst van gedachten veranderen. En hier zijn we, in de toekomst, en ben je wel van gedachten veranderd. Ik ga je niet tegenhouden, maar het zou verkeerd van me zijn om niet te zeggen dat jouw welzijn voorop moet blijven staan. We houden te veel van je om je weer te zien instorten.’

Ik pak Friday Bunny op. Jarenlang ging Raffy nergens heen zonder dit kleine beestje; tegenwoordig vergeet hij soms zelfs hem mee naar bed te nemen. Mijn kinderen groeien hard; met elke dag die voorbijgaat worden ze een helderder versie van de zieltjes die ze altijd al zouden worden. Maar ik ben ook een ziel, en ik ben niet trouw geweest aan het blauwdrukje in mijn DNA. Ik ben een vrouw met de roeping om te werken op het snijvlak van leven en dood, en daar moet ik naar terugkeren. Het gaat niet meer om onze bankrekening of Robins vaste inkomsten. Het is een basisbehoefte.

‘Ik snap het,’ zeg ik, terwijl ik – zoals ik al jaren doe – probeer het scheve oortje van Friday Bunny recht te zetten. Het valt meteen weer om en ik geef het op, pak Robins hand opnieuw vast. ‘Het moet uitputtend zijn geweest om de afgelopen jaren naar de menselijke achtbaan te kijken die jouw vrouw is. Dat zie ik, Robin, en het spijt me. Maar dit is wat ik moet doen. Niets hiervan is een vergissing.’

Mijn man glimlacht en kust me. Hij zegt dat hij wat bubbels gaat zoeken zodat we mijn geweldige nieuws kunnen vieren, en hij fluit terwijl hij naar de schuur loopt waar we onze voorraad bewaren – maar ik voel dat het me niet gelukt is zijn zorgen weg te nemen.